

ΑΤΕΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Θέμα πτυχιακής εργασίας:

**Ο Εναλλακτικός Τουρισμός και τα διαφοροποιητικά
χαρακτηριστικά του, περίπτωση Ναυπλίου**

Σπουδάστρια: Τσίτσου Βασιλική

A.M. 4716

Υπεύθυνος καθηγητής: Σαατσάκης Ιωάννης

Στη Κίκα...

Ευχαριστίες

Για την αποπεράτωση της παρούσας πτυχιακής εργασίας θα ήθελα να ευχαριστήσω πολύ τον κύριο Σαατσάκη Ιωάννη, καθηγητή του τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων του Α.Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου, για την ανάθεση του θέματος. Επιπλέον θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κύριο Σοροβίγκα Ιωάννη τουριστικό πράκτορα Ναυπλίου για τη πολύτιμη βοήθεια του και για τα στοιχεία που μου έδωσε όσον αφορά στον εναλλακτικό τουρισμό της περιοχής.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου, καθώς χωρίς την υλική και ηθική συμπαράσταση της δεν θα είχα ολοκληρώσει τις σπουδές μου, αλλά και τους φίλους μου οι οποίοι στάθηκαν στο πλευρό μου καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της εργασίας.

Περίληψη

Το θέμα της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι ο εναλλακτικός τουρισμός και τα διαφοροποιητικά στοιχεία στη περίπτωση του Ναυπλίου. Η εργασία αποτελείται από τρία (3) κεφάλαια στα οποία αναφέρονται οι ορισμοί του τουρισμού και του εναλλακτικού τουρισμού, μερικά από τα είδη του εναλλακτικού τουρισμού που υπάρχουν στην Ελλάδα και οι οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικο-πολιτιστικές επιπτώσεις του εναλλακτικού τουρισμού. Τέλος γίνεται μια ξενάγηση στη πόλη του Ναυπλίου και παρουσιάζεται η υπάρχουσα κατάσταση του τουρισμού στη πόλη αυτή καθώς και κάποιες προτάσεις για την ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού στη περιοχή.

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες

Περίληψη

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 1^ο

7

1 Εισαγωγή

7

1.1 Ο ορισμός του τουρισμού

7

1.2 Η ιστορία του τουρισμού στην Ελλάδα

7

1.2.1 Ο τουρισμός τον 18^ο και τον 19^ο αιώνα

8

1.2.2 Η Αθήνα τουριστικό κέντρο του 20^{ου} αιώνα

9

1.2.3 Ο τουρισμός μετά τον 2^ο παγκόσμιο πόλεμο

10

Κεφάλαιο 2^ο

11

2.1 Ο εναλλακτικός τουρισμός

11

2.2 Ορισμός του εναλλακτικού τουρισμού

11

2.3 Διαφορές μαζικού-εναλλακτικού τουρισμού

11

2.4 Τουρισμός ειδικών ενδιαφερόντων

12

2.5 Είδη εναλλακτικού τουρισμού

13

Κεφάλαιο 3^ο

15

3.1 Γνωρίστε το Ναύπλιο

15

3.2 Η υπάρχουσα κατάσταση του τουρισμού στο Ναύπλιο

23

3.3 Αλλαγές που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού στη πόλη του Ναυπλίου

24

3.4 Επιπτώσεις του Εναλλακτικού Τουρισμού

27

3.4.1 Οικονομικές επιπτώσεις

29

3.4.2 Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

29

3.4.3 Κοινωνικο-πολιτιστικές επιπτώσεις

30

Φωτογραφικό υλικό

31

Συμπεράσματα

34

<u>Βιβλιογραφία</u>	35
<u>Προέλευση φωτογραφικού υλικού</u>	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

1.Εισαγωγή

1.1 Ο ορισμός του τουρισμού

Ο όρος τουρισμός έχει αγγλική προέλευση από τον αντίστοιχο αγγλικό όρο «TOURING» η οποία προέρχεται από την γαλλική λέξη «TOUR» που σημαίνει περιοδεία-ταξίδι. Τουρισμός είναι η μετακίνηση και η παραμονή των ανθρώπων σε διάφορους προορισμούς. Δύο είναι τα βασικά στοιχεία στον τουρισμό, το ταξίδι προς τον προορισμό και η παραμονή σε αυτόν συμπεριλαμβανομένων και των δραστηριοτήτων σε αυτόν. Τόσο το ταξίδι όσο και η παραμονή λαμβάνουν χώρα εκτός του τόπου μόνιμης κατοικίας και εργασίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ο τουρισμός να αναπτύσσει δραστηριότητες διαφορετικές από εκείνες που αναπτύσσονται στον τόπο μόνιμης κατοικίας και εργασίας. Η μετακίνηση προς έναν τόπο προορισμού διακοπών είναι μικρής διάρκειας και χαρακτηρίζεται από την πρόθεση της επιστροφής, στον τόπο μόνιμης κατοικίας, μετά από μικρό χρονικό διάστημα. Η επίσκεψη στους τόπους υποδοχής χαρακτηρίζεται από άλλες αιτίες από εκείνες της προσωρινής παραμονής και εργασίας. (Burkart and Medlik, 1981)

1.2 Η Ιστορία του τουρισμού στην Ελλάδα

Ο τουρισμός υπάρχει από την αρχαιότητα. Στην αρχαία Ελλάδα, οι διάφορες εορταστικές εκδηλώσεις, οι Ολυμπιακοί Αγώνες και οι θρησκευτικές πανηγύρεις, αποτελούσαν μία αιτία για τις τουριστικές εξορμήσεις των αρχαίων Ελλήνων. Στην τελευταία περίοδο της ρωμαϊκής δημοκρατικής εποχής και κατά την αυτοκρατορική εποχή, ο τουρισμός ήταν αρκετά διαδεδομένος κυρίως στις ευπορότερες τάξεις.

Εικ.1:Ολυμπιακοί Αγώνες στην Αρχαία Ελλάδα

Στον Μεσαίωνα όμως, η κατάσταση άλλαξε. Η καταστροφή του οδικού δικτύου και η ανασφάλεια των ταξιδιών μετά την πτώση της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, ήταν για πολλούς αιώνες σχεδόν αξεπέραστα εμπόδια για την

επανεμφάνιση του φαινομένου, που όμως επέζησε με την μορφή επίσκεψης με θρησκευτικό χαρακτήρα.

Από την Αναγέννηση και μετά, ο τουρισμός εμφανίζεται με σκοπό την ανακάλυψη αρχαιολογικών λειψάνων στην Ευρώπη. Κατά τον 18^ο αι. η αύξηση του εισοδήματος σε μερικές χώρες, η σχετική ασφάλεια στα ταξίδια, η βελτίωση των οδικών δικτύων και η εμφάνιση όλο και περισσότερο άνετων και γρήγορων μεταφορικών μέσων δημιούργησαν τον σύγχρονο τουρισμό που αρχικά ήταν περιορισμένος σε λίγους και προνομιούχους, απλώθηκε προοδευτικά κατά τον 19^ο αι. και 20^ο αι., έτσι ώστε να διαδοθεί σε όλα τα κοινωνικά στρώματα και να γίνει σήμερα μαζικό φαινόμενο. (Δρίτσα Μ.)

1.2.1 Ο τουρισμός τον 18^ο και τον 19^ο αιώνα

Η ιστορική παράδοση της Ελλάδας και η ταυτότητά της στην Δύση, ως λίκνο του Ευρωπαϊκού πολιτισμού, υπήρξε η βάση για το ξετύλιγμα του τουριστικού φαινομένου πριν από περίπου 170 χρόνια. Η Ελλάδα προστέθηκε στο δρομολόγιο της 'Μεγάλης Περιοδείας' (Grand Tour) στη διάρκεια κυρίως των Ναπολεόντειων πολέμων. Αψευδή πηγή αποτελεί ο εντυπωσιακός όγκος της ρομαντικής και όχι μόνο, κυρίως Φιλελληνικής ταξιδιωτικής λογοτεχνίας των αρχών του 19ου αιώνα.

Ο αριθμός των επισκεπτών διογκώθηκε κατά τη περίοδο μεταξύ 1840 και 1890, ενώ άρχισε να οργανώνεται η προσφορά υπηρεσιών που δεν περιορίζονταν σε καταλύματα, αλλά περιελάμβαναν διερμηνείς, εστιατόρια, εμπορικά καταστήματα, μεταφορικά μέσα (άμαξες, άλογα, καΐκια, σιδηρόδρομοι, ατμόπλοια), χώρους ψυχαγωγίας, μουσεία κ.α.

Εικ.2: Σιδηροδρομικός σταθμός του 19^{ου} αι.

Οι μεμονωμένοι εύποροι και μορφωμένοι ταξιδιώτες, αρχικά αριστοκράτες και ύστερα αστοί, κυρίως Βρετανοί, αντικαταστάθηκαν σταδιακά

από ομάδες που άρχισαν να επισκέπτονται πιο οργανωμένα την Ελλάδα καθώς οι νέες τεχνολογίες στην Ευρώπη και η συνακόλουθη άνοδος των εισοδημάτων έκαναν τα ταξίδια πιο εύκολα και επιθυμητά. Σταδιακά η κίνηση έγινε υπερατλαντική. (Δρίτσα Μ.)

1.2.2 Η Αθήνα τουριστικό κέντρο του 20^{ου} αιώνα

Κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα οι Έλληνες της Αιγύπτου και της Αμερικής αποτέλεσαν ιδιαίτερη κινητήρια δύναμη του ελληνικού τουρισμού τόσο ως επισκέπτες όσο και ως επιχειρηματίες. Η ελληνική πρωτεύουσα, χάρη στην ατμοπλοΐα και στο σιδηρόδρομο που τη συνέδεε με τον Πειραιά βρισκόταν πια μόλις τέσσερις ημέρες από το Λονδίνο, κι έτσι οι ταξιδιώτες συγκέντρωναν τώρα το ενδιαφέρον τους όχι στη διαδρομή όπως παλαιότερα, μα στην ίδια τη χώρα.

Εικ.3: Άποψη της Ακρόπολης, το 1904, από το λόφο του Φιλοπάππου

Η Αθήνα είχε εξελιχθεί προσφέροντας μουσεία, σύγχρονα μεγαλοπρεπή μέγαρα μνημεία, ξενοδοχεία, εστιατόρια και κέντρα διασκέδασης, πολυτέλεια και ανέσεις εφάμιλλες εκείνων της υπόλοιπης Ευρώπης. Η οργάνωση το 1896 των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων, επισφράγισε το χαρακτήρα της ως κέντρο πολιτιστικού τουρισμού. (Δρίτσα Μ.)

1.2.3 Ο τουρισμός μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο

Σε ολόκληρη τη περίοδο του μεσοπολέμου ο αριθμός των ξένων τουριστών παρέμεινε μάλλον περιορισμένος γύρω στις 100.000 ετησίως, από τους οποίους 1/3 ταξίδευαν ομαδικά σε κρουαζιέρες και έμεναν στην Αθήνα μόνο μια ημέρα. Από τα δέκα ταξιδιωτικά γραφεία της Αθήνας, τα τέσσερα ελέγχονταν από ξένους. Παρά την αναμφισβήτητη πρόοδο, ο τουρισμός δεν είχε ακόμη πλήρως πείσει για τις δυνατότητές του.

Τα πράγματα άλλαξαν ριζικά μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο. Οι τουριστικές αναζητήσεις, υπό την επίδραση της γενικότερης φιλελευθεροποίησης στις ιδέες και στα ήθη, προσανατολίσθηκαν προς περισσότερο φυσιολατρικές κατευθύνσεις και κυρίως προς τον θαλάσσιο τουρισμό, χωρίς ωστόσο, να ατονήσει τελείως η σχέση με την ιστορία και τον πολιτισμό που συμπλήρωναν σε κάποιο βαθμό το πρόγραμμα των διακοπών. (Δρίτσα Μ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

2.1 Ο εναλλακτικός τουρισμός

Σε αυτό το κεφάλαιο θα οριστεί ο εναλλακτικός τουρισμός, μερικά από τα πιο δημοφιλή του είδη στην Ελλάδα. Επίσης θα αναφερθούν οι διαφορές του εναλλακτικού τουρισμού σε σχέση με τον μαζικό τουρισμό.

2.2 Ορισμός Εναλλακτικού Τουρισμού

Μια εξέταση της έννοιας του εναλλακτικού τουρισμού αποκαλύπτει ότι ο εναλλακτικός τουρισμός αντιτίθεται στη μαζικοποίηση και ως εκ τούτου υιοθετεί διαφορετικές πρακτικές. Συνεπώς, οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού αντιτίθεται στις μέχρι τώρα παραδοσιακές μορφές μαζικής τουριστικής ανάπτυξης που εστιάζονταν κυρίως στο τρίπτυχο ήλιος, θάλασσα και sex (τα αποκαλούμενα 3S's- sea, sun and sex). Με βάση αυτό το κριτήριο, ο ορισμός του εναλλακτικού τουρισμού είναι ο εξής: **«Μιας μικρής κλίμακας και μη μαζικής μορφής ανάπτυξη τουριστικών προορισμών που προωθεί μια ενεργητική μορφή διακοπών φιλική προς το φυσικό περιβάλλον, τις κοινωνικές και πολιτιστικές αξίες που κάνει δυνατή την αλληλεπίδραση και την κοινή συμβίωση μεταξύ των μελών διαφορετικών κοινωνικών ομάδων (των τουριστών και των κοινωνιών υποδοχής τους) και αναπτύσσεται με την σύμφωνη γνώμη και συμμετοχή του ντόπιου κοινωνικού συνόλου.»**

2.3 Διαφορές μαζικού-εναλλακτικού τουρισμού

Από τον παραπάνω ορισμό διαπιστώνεται ότι οι διαφορές που παρουσιάζει ο εναλλακτικός τουρισμός σε σχέση με τον μαζικό, καθώς και με τις περισσότερες ειδικές μορφές τουρισμού είναι:

- Η ανάπτυξη τόσο του εναλλακτικού όσο και του μαζικού τουρισμού οδηγούν σε αλλαγές στο υπάρχον κοινωνικό-οικονομικό σύστημα και στο περιβάλλον. Όμως στον εναλλακτικό τουρισμό οι αλλαγές αυτές προσανατολίζονται στη βελτίωση του επίπεδου διαβίωσης του ντόπιου πληθυσμού, στην προστασία της χλωρίδας και της πανίδας, στην προβολή και στην αναζωογόνηση της ντόπιας κουλτούρας κ.λ.π., ενώ στον μαζικό τουρισμό η προστασία του περιβάλλοντος, του πολιτισμού και η καλύτερευση του βιοτικού επιπέδου του ντόπιου πληθυσμού δεν αποτελούν πρωταρχικό στόχο, αλλά υπερισχύει το οικονομικό όφελος.

- Για την ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού απαραίτητο είναι να γίνουν μικρής κλίμακας επενδύσεις. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι ο εναλλακτικός τουρισμός δεν χρησιμοποιεί τις υποδομές που κατασκευάστηκαν για την ανάπτυξη του μαζικού. Αντιθέτως, υπάρχει ένα είδος συνέχειας που βασίζεται στο σκεπτικό ότι ο εναλλακτικός τουρισμός ξεκίνησε χρησιμοποιώντας την υποδομή, τα μέσα μεταφοράς και τα συστήματα κρατήσεων του μαζικού τουρισμού, παράγοντας με αυτόν τον τρόπο έναν συμπληρωματικό κλάδο παροχής υπηρεσιών. Πρέπει όμως να προσεχθεί το ενδεχόμενο μετατροπής του εναλλακτικού τουρισμού σε μαζικό, από την έλλειψη σωστής διαχείρισης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων που διαθέτει ένας τουριστικός προορισμός.
- Ενώ ο μαζικός τουρίστας θεωρείται ως παθητικός και τα κίνητρά του επικεντρώνονται στα λεγόμενα 3S's, με τις ενεργητικές δραστηριότητες να καταλαμβάνουν δευτερεύουσα σημασία, ο εναλλακτικός θεωρείται ενεργητικός με αυτοσκοπό την περιήγηση, την γνωριμία με το περιβάλλον και τον πολιτισμό της περιοχής που επισκέπτεται και την συναναστροφή με τον ντόπιο πληθυσμό.
- Στην ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού, πρωταρχικό ρόλο διαδραματίζουν οι ντόπιοι κάτοικοι ως επενδυτές, εργαζόμενοι και οικοδεσπότες. Συνεπώς στον εναλλακτικό τουρισμό ο ντόπιος πληθυσμός συμμετέχει ενεργά και με ποικίλους τρόπους στην παροχή υπηρεσιών, κάτι που τις περισσότερες φορές δεν συμβαίνει στον μαζικό. (Ανδριώτης Κ., 2008)

2.4 Τουρισμός ειδικών ενδιαφερόντων

Ανά τους χρόνους, σε ελληνικές και ξενόγλωσσες βιβλιογραφίες, έχουν καταγραφεί διάφορες μορφές τουρισμού οι οποίες είτε αποκαλούνται ειδικές είτε εναλλακτικές. Οι κυριότερες από αυτές παρουσιάζονται παρακάτω, ομαδοποιημένες με βάση το γενικότερο κίνητρο των τουριστών:

- Φυσικό περιβάλλον: τουρισμός στην ύπαιθρο, οικολογικός τουρισμός, γαιοτουρισμός, οικοτουρισμός, σπηλαιολογικός τουρισμός, γυμνιστικός τουρισμός.
- Πολιτισμός: αρχαιολογικός τουρισμός, ιστορικός τουρισμός, πολιτιστικός τουρισμός, τουρισμός κληρονομιάς, μουσικός τουρισμός, κινηματογραφικός τουρισμός.
- Ενδιαφέρον-ενασχόληση με παραγωγικούς τομείς: αγροτουρισμός, τουρισμός αλιείας, οινοτουρισμός, τουρισμός σε φάρμες, τουρισμός καφέ ή τσαγιού, βιομηχανικός τουρισμός.

- Ενεργητικές δραστηριότητες: αθλητικός τουρισμός, προπονητικός τουρισμός, περιηγητικός τουρισμός, αναρριχητικός τουρισμός, ποδηλατικός τουρισμός, καταδυτικός τουρισμός.
- Θαλάσσιο στοιχείο: θαλάσσιος τουρισμός, τουρισμός κρουαζιέρας, yachting.
- Υγεία-ευεξία: τουρισμός υγείας, ιαματικός τουρισμός, τουρισμός φυσικοθεραπείας, τουρισμός ομορφιάς.
- Εκπαίδευση-επάγγελμα: εκπαιδευτικός τουρισμός, επαγγελματικός τουρισμός, μαθητικός τουρισμός, συνεδριακός τουρισμός.
- Λοιπές μορφές: κοινωνικός τουρισμός, εθελοντικός τουρισμός, τουρισμός τρίτης ηλικίας, τουρισμός αναπήρων, αστικός τουρισμός, χειμερινός τουρισμός, κ.λ.π. (Ανδριώτης Κ., 2008)

2.5 Είδη Εναλλακτικού Τουρισμού

Τα είδη του εναλλακτικού τουρισμού είναι πολλά, στην Ελλάδα όμως τα πιο γνωστά και αναπτυγμένα είναι τα εξής:

- Οικοτουρισμός: είναι μια βιώσιμη μορφή τουρισμού που σχετίζεται με τη φύση και εστιάζεται κατά κύριο λόγο στην εμπειρία και στην εκπαίδευση σχετικά με τη φύση και η οποία λαμβάνει μία τέτοια δεοντολογική μορφή διαχείρισης, ώστε να έχει μικρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, να μην είναι καταναλωτική και να προσανατολίζεται στην τοπική κοινωνία. (Fennell, 1999)
- Αγροτουρισμός: η τουριστική εκείνη δραστηριότητα που αναπτύσσεται σε μη αστικό χώρο, από τους απασχολούμενους κυρίως με τη γεωργία, σε μικρές μονάδες οικογενειακής ή συνεταιριστικής μορφής, με στόχο τη δημιουργία συμπληρωματικού εισοδήματος στον τοπικό πληθυσμό τόσο από την ενοικίαση καταλυμάτων σε τουρίστες όσο και από την τροφοδοσία αυτών με προϊόντα τοπικής παραγωγής, καθώς επίσης και προϊόντα συναφών δραστηριοτήτων (χειροτεχνίας-οικοτεχνίας) επιτοπίως παραγομένων. (Παπακωνσταντινίδης, 1993)
- Πολιτιστικός τουρισμός: πρόκειται κατά κύριο λόγο για την μετακίνηση ατόμων με πολιτιστικά κίνητρα, που περιλαμβάνουν εκπαιδευτικές και πολιτιστικές περιηγήσεις, ταξίδια σε φεστιβάλ, επισκέψεις σε ιστορικά μνημεία και ενδιαφέρον για τον λαϊκό πολιτισμό. (Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού)
- Θρησκευτικός τουρισμός: πρόκειται για την παλαιότερη και επικρατέστερη μορφή μετακίνησης, καθώς τα μέλη της κοινωνίας επιθυμούσαν να επικοινωνήσουν με το θείο. Ως συνέπεια το θρησκευτικό ταξίδι ανάγει τις καταβολές του στην προσκυνηματική

δραστηριότητα παλαιότερων εποχών. Από τους αρχαίους ακόμη χρόνους, το ταξίδι με θρησκευτικό χαρακτήρα αποτέλεσε ισχυρό κίνητρο που οδήγησε Έλληνες και ξένους να κατευθυνθούν σε θρησκευτικά κέντρα ανά την Ελλάδα. Ανέκαθεν οι Έλληνες συνήθιζαν να εκφράζουν το θρησκευτικό τους αίσθημα, τη βαθιά τους πίστη και ευλάβεια προς το Θεό, βασικό χαρακτηριστικό της Ορθοδοξίας εδώ και 2.000 χρόνια. (Ε.Ο.Τ.)

- Περιπατητικός τουρισμός: ορίζεται ως η πραγματοποίηση τουριστικών δραστηριοτήτων, που αφορούν τη διενέργεια περιπατητικών εκδρομών διαμέσου περιοχών αξιόλογης αισθητικής, περιβαλλοντικής και πολιτιστικής αξίας.(Ε.Ο.Τ.)
- Ορειβατικός τουρισμός: ορίζεται ως μια ταξιδιωτική δραστηριότητα με σκοπό τα ορεινά αθλήματα (ορειβασία- αναρριχήσεις κλπ), την ορεινή ποδηλασία και την ορεινή κατασκήνωση.(Ε.Ο.Τ.)
- Χειμερινός τουρισμός: καλύπτει τις δραστηριότητες που εκδηλώνονται σε ορεινές κυρίως περιοχές, κάτω πάντα από ορισμένες κλιματολογικές συνθήκες, όπως για παράδειγμα χαμηλές θερμοκρασίες, που πλησιάζουν τους 0(μηδέν) βαθμούς κελσίου και συνήθως τους ξεπερνούν. Το κρύο κλίμα της εποχής και οι χαμηλές θερμοκρασίες είναι ιδανικές για την διεξαγωγή αθλημάτων που απαιτούν χιόνι ή ακόμα και την ύπαρξη πάγου. Ε.Ο.Τ.)
- Θαλάσσιος τουρισμός: είναι το είδος του τουρισμού το οποίο σχετίζεται με την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων στη θάλασσα. Συνήθως αφορά την κολύμβηση και την αναψυχή στην παραλία, αλλά με την εναλλακτική του έννοια εμπεριέχει και λοιπές δραστηριότητες, όπως θαλάσσια σπορ, παρατήρηση βυθού κλπ.(<http://www.livepedia.gr>)
- Αθλητικός τουρισμός: είναι όλες οι μορφές ενεργητικής ή παθητικής ανάμιξης σε αθλητικές δραστηριότητες, όπου η συμμετοχή είναι τυχαία ή οργανωμένη και γίνεται για επαγγελματικούς ή μη λόγους με προϋπόθεση τη μετακίνηση μακριά από τον τόπο διαμονής και εργασίας.(Τερζάκης Δ. <http://www.world.gr/forum/world-sports/Aθλητικός-Τουρισμός>)
- Εκπαιδευτικός τουρισμός: είναι το είδος που συνδέεται με την επίσκεψη και εκπαίδευση σχολείων όλων των βαθμίδων και ειδικών ομάδων επισκεπτών σε τόπους με έντονο αρχαιολογικό, θρησκευτικό, πολιτιστικό και φυσικά περιβαλλοντικό-οικολογικό ενδιαφέρον. (Ε.Ο.Τ)
- Συνεδριακός τουρισμός: είναι το είδος τουρισμού το οποίο συνδέεται με την διοργάνωση και την παρακολούθηση συνεδρίων, σεμιναρίων και εκθέσεων. (Ε.Ο.Τ.)
- Τουρισμός υγείας: σχετίζεται με τις επισκέψεις σε χώρους που έχουν ως σκοπό την ίαση διαφόρων παθήσεων (π.χ. αντικαπνιστική θεραπεία, θεραπεία άγχους, ψυχοθεραπεία, κινησιοθεραπεία, χαλάρωση, διαιτητική, αισθητικής κ.α.) καθώς επίσης την αναψυχή και αναζωογόνηση ψυχής και σώματος. (www.chania-info.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

3.1 Γνωρίστε το Ναύπλιο

Το Ναύπλιο, είναι ένας από τους πιο δημοφιλείς και αγαπημένους προορισμούς των κατοίκων της Αθήνας και αυτό γιατί απέχει μόλις 147χλμ. από την Αθήνα. Είναι η πρωτεύουσα του νομού Αργολίδας, με έκταση 33,6 τετραγωνικά χιλιόμετρα και σύμφωνα με την απογραφή του 2001 έχει 13.882 κατοίκους.

Εικ.4: Γενική άποψη του Ναυπλίου

Υπήρξε η πρώτη πρωτεύουσα της Ελλάδας από το 1829 μέχρι το 1834 με πρώτο κυβερνήτη της Ελλάδας τον Ιωάννη Καποδίστρια και είναι αρκετά γνωστό για τα περίφημα φρούριά του, το Παλαμήδι και το Μπούρτζι.

Ο «Μεγάλος Δρόμος», ή αλλιώς Βασιλέως Κωνσταντίνου, έχει την δική του ιστορία. Αν κάποιος θέλει να περιπλανηθεί στο Ναύπλιο και να το ανακαλύψει σωστά, τότε αυτός είναι ο δρόμος που θα πρέπει να πάρει. Πρόκειται για τον πρώτο δρόμο που χαραχτηκε στην Ελλάδα στις γραμμές και στις απαιτήσεις του κλασικισμού ο οποίος έγινε με πρωτοβουλία του Καποδίστρια.

Όνειρο του πρώτου κυβερνήτη ήταν να χαραχθούν μεγάλοι δρόμοι και οι πόλεις να είναι σχεδιασμένες στα πρότυπα των ευρωπαϊκών ώστε να αναπνέουν. Το σπίτι του Καποδίστρια χτίστηκε εκεί που βρίσκεται το άγαλμα του Όθωνα, στην αρχή του «Μεγάλου Δρόμου» και έχει περάσει στην ιστορία σαν «Παλατάκι». Ήταν απλό νεοκλασικό οίκημα, αλλά δυστυχώς κάηκε το 1929.

Δίπλα στο «Μεγάλο Δρόμο» βρίσκονται οι πλατείες των Τριών Ναυάρχων και του Καποδίστρια. Στην τελευταία υπάρχει και το άγαλμα του πρώτου έλληνα κυβερνήτη. Στο γειτονικό πάρκο υπάρχει ο μπρούντζινος

ανδριάντας του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, έργο του Λάζαρου Σώχου (1852-1911). Η χύτευση του ανδριάντα έγινε στο Παρίσι σε 2 αντίτυπα. Ο ένας στήθηκε στο Ναύπλιο το 1901 με πρωτοβουλία των Ναυπλιωτών. Έγινε πανελλήνιος έρανος για τον σκοπό αυτό το 1884. Για την χύτευσή του χρησιμοποιήθηκε υλικό από άχρηστα κανόνια της Επανάστασης, βάρους 5 τόνων, το οποίο διέθεσε η κυβέρνηση «εκ των τηλεβόλων του Παλαμηδίου». Ο δεύτερος δίδυμος ανδριάντας στήθηκε στο κέντρο της Αθήνας, δίπλα στην παλιά Βουλή.

Στον «Μεγάλο Δρόμο», στη συμβολή με την οδό Τερζάκη, βρίσκεται η πρώτη Στρατιωτική Σχολή στην Ελλάδα. Γενικά, το Ναύπλιο διεκδικεί πολλές πρωτιές! Το σύντομο διάστημα της διακυβέρνησης από τον Καποδίστρια μόνο, στην πρώτη πρωτεύουσα του Ελληνικού κράτους, ιδρύθηκαν το πρώτο αλληλοδιδακτικό σχολείο, η πρώτη σχολή Ευελπίδων, η γεωργική σχολή της Τίρυνθας, το πρώτο δημοτικό σχολείο, κ.ά. ...

Εικ.5: Στρατιωτικό Μουσείο (Σχολή Ευελπίδων) Ναυπλίου

Εικ.6: Δημαρχείο (Πρώτο Αλληλοδιδακτικό Σχολείο) Ναυπλίου

Στο τέλος του «Μεγάλου Δρόμου», στην πλατεία Συντάγματος, βρίσκεται το σπουδαιότερο κτίριο της πολιτείας, το βενετσιάνικο οπλοστάσιο.

Πρόκειται για ένα επιβλητικό τριώροφο κτήριο που χτίστηκε το 1713 από τον Προβλεπτή Αυγουστίνο Σαγρέδο, με σκοπό να χρησιμοποιηθεί για αποθήκη του στόλου. Από το 1930 στεγάζει το Αρχαιολογικό Μουσείο Ναυπλίου.

Εικ.7: Αρχαιολογικό Μουσείο Ναυπλίου

Στην πλατεία, εκεί που τώρα βρίσκεται το υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας, τα χρόνια της πρώτης τουρκοκρατίας βρισκόταν το Μεγάλο Σεράι του Μόρα Πασά. Επίσης υπάρχει και το μικρό τζαμί, χτισμένο και αυτό στα χρόνια της πρώτης τουρκοκρατίας.

Εικ.8: Παλιό Τζαμί

Κάποιοι προτιμούν να το ονομάζουν παλιό τζαμί, ξεχωρίζοντάς το από το άλλο, το μεγάλο και νεότερο τζαμί (1730) που βρίσκεται στην οδό Σταϊκοπούλου.

Η οδός Σταϊκοπούλου είναι παράλληλη του «Μεγάλου Δρόμου» και βρίσκεται το μεγάλο τζαμί, το οποίο είναι γνωστό ως «Βουλευτικό». Οικοδομήθηκε από τον Αγά πασά και σε αυτό στεγάστηκε το 1825-1826 η πρώτη Βουλή των Ελλήνων.

Λένε ότι το μεγάλο τζαμί χτίστηκε από έναν από τους πιο πλούσιους αγάδες της περιοχής, για να σώσει την ψυχή του. Μερικά χρόνια μετά την επανάσταση του 1821, δύο ξένοι ταξίδεψαν από την Βενετία στο Ναύπλιο αναζητώντας έναν θησαυρό που ένας πρόγονός τους είχε κρύψει κάπου εκεί κοντά στο οπλοστάσιο. Είχαν και χάρτη που πίστευαν ότι θα τους οδηγήσει στον θησαυρό. Ακολουθώντας λοιπόν το σχεδιάγραμμα, οι δύο νεαροί έφτασαν στο μέγαρο του Αγά.

Εικ.9: «Βουλευτικό» Μεγάλο Τζαμί

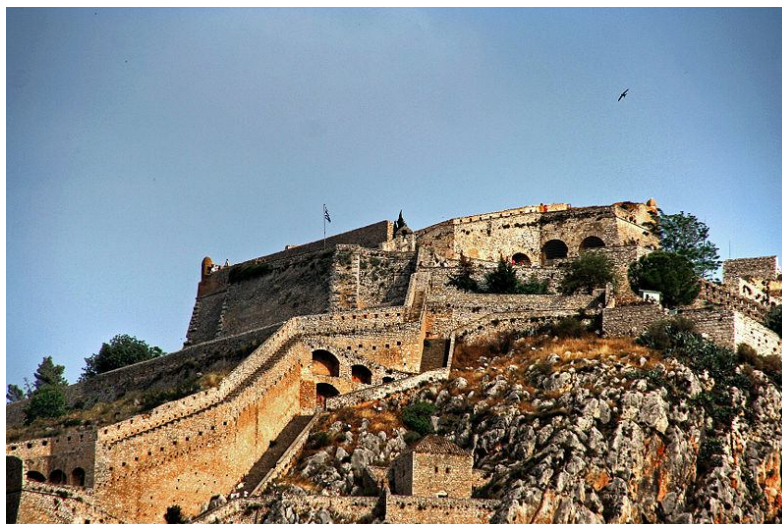
Μία νύχτα σκάβοντας «χτύπησαν» την κρύπτη του θησαυρού. Ο Αγός ζαλισμένος από τον χρυσό και τους πολύτιμους λίθους, σκότωσε επιτόπου τα παιδιά στέλνοντάς τα από τον παράδεισο στην κόλαση (λένε μάλιστα ότι τους έθαψε στον ίδιο λάκκο), κέρδισε το χρυσάφι αλλά έχασε τον ύπνο του και δυστυχισμένος και μετανιωμένος έχτισε με τον θησαυρό αυτόν τον μεγάλο τεκέ, το μεγάλο τζαμί του τόπου. Στην οδό Εθνικής Αντιστάσεως, βρίσκεται το τουρκικό ιεροδιδασκαλείο, ο Μεντρεσές, άλλοτε φυλακές Λεονάρδου που πλέον χρησιμοποιούνται ως εργαστήρια συντήρησης των αντικειμένων του Αρχαιολογικού Μουσείου και στη συμβολή των οδών Καποδιστρίου-Λαμπρινίδου δεσπάζει η Αγία Σοφία, η μοναδική βυζαντινή εκκλησία του Ναυπλίου που έχει διασωθεί μέχρι σήμερα. Στο τέλος της Σταϊκοπούλου υπάρχει ο ναός της Παναγίας και καθώς θα ανηφορίζετε προς την πλατεία Ελευθερίας θα συναντήσετε τον ναό του Αγίου Σπυρίδωνα, εκεί όπου δολοφονήθηκε ο Καποδίστριας.

Στην οδό Ποταμιάνου υπάρχει η Καθολική εκκλησία, ενώ στη οδό Πλαπούτα θα δείτε το πρώτο Γυμνάσιο και το Δημαρχείο. Εδώ βρίσκονται και οι αφετηρίες των λεωφορείων και των ταξί. Για να γνωρίσετε καλύτερα την πόλη, μπορείτε να κάνετε μια βόλτα με το τρενάκι με αφετηρία το λιμάνι. (<http://www.nafplio.info>)

Εικ.10: Τρενάκι ξενάγησης στη πόλη του Ναυπλίου

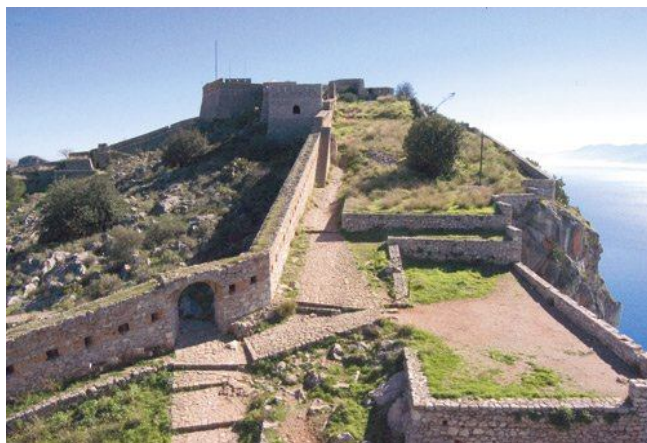
Ένα από τα σημαντικότερα αξιοθέατα του Ναυπλίου είναι το Παλαμήδι. Το Παλαμήδι κατασκευάστηκε τον 17^ο αιώνα από τους Βενετούς, βρίσκεται σε ύψος 220μ. από την πόλη του Ναυπλίου και οι εργασίες κράτησαν τρία χρόνια, 1711-1714. Για να το επισκεφτεί κανείς έχει δύο επιλογές. Η πρώτη επιλογή είναι να πάει οδικώς από την ανατολική πλευρά και η δεύτερη παραδοσιακή επιλογή είναι να ανέβει τα 999 σκαλοπάτια.

Εικ.11: Γενική άποψη του Παλαμηδίου

Ενόψει της τουρκικής απειλής, οι Βενετοί θέλησαν να οχυρώσουν τον πετρόβραχο του Ναυπλίου χωρίς όμως να καταφέρουν να τον κρατήσουν αφού ένα χρόνο μετά ο τέλος των οχυρωματικών έργων, το 1714, οι Τούρκοι με ισχυρές δυνάμεις κατέλαβαν το Παλαμήδι. Η κατάληψη από τους Τούρκους δεν έκρινε μόνο την τύχη του Ναυπλίου αλλά και ολόκληρης της Πελοποννήσου.

Τα σχέδια της οχύρωσης του Παλαμηδίου αποδίδονται στον Grimani, το έργο όμως ολοκληρώθηκε από αρχιστράτηγο και ναύαρχο της Βενετίας Agostino Sagredo.

Εικ.12: Κάτοψη Παλαμηδίου

Το φρούριο αποτελείται από τρεις κύριους προμαχώνες και πέντε μικρότερους. Όλοι οι προμαχώνες διαθέτουν σε μεγάλο βαθμό αυτονομία και βρίσκονται σε διαφορετικά υψομετρικά επίπεδα.

Ανεβαίνοντας πεζοί το Παλαμήδι συναντάμε τον προμαχώνα Γριμάνι. Στα μισά της διαδρομής βρίσκεται ο μικρός προμαχώνας Ρομπέρ. Πήρε το όνομά του από τον ηρωικό φιλέλληνα Γάλλο ταγματάρχη που έπεσε κατά την πολιορκία της Ακρόπολης των Αθηνών. Στην κορυφή βρίσκεται ο πρώτος μεγάλος προμαχώνας Άγιος Ανδρέας. Ο προμαχώνας Μιλτιάδης είναι ο μεγαλύτερος όλων. Αποτελεί ανεξάρτητο οχυρό με τείχη που φτάνουν τα 22μ. Ανατολικά του βρίσκεται ο μικρός προμαχώνας Επαμεινώνδας ή αλλιώς «διαβολοπρομαχώνα» όπως τον αποκαλούσαν οι Τούρκοι.

Εικ.13: Προμαχώνας Παλαμηδίου

Νοτιοανατολικά και πιο ψηλά βρίσκεται ο τρίτος μεγαλύτερος προμαχώνας, ο Θεμιστοκλής. Από εδώ ο Χασάν πασάς εξόντωσε με δόλο τους Αρβανίτες του Μοριά ρίχνοντάς τους στον γκρεμό. Λένε ότι δήθεν τους κάλεσε να τους δώσει μισθούς που τους χρωστούσε και από τότε οι ντόπιοι ονόμασαν την περιοχή αυτή Αρβανιτιά. Ανατολικότερα υπάρχει ο προμαχώνας Αχιλλέας. Από αυτόν οι Τούρκοι κατέλαβαν το Παλαμήδι το 1714. Επίσης από το ίδιο σημείο τη νύχτα της 29^{ης} προς 30^{ης} Νοεμβρίου 1822 οι Έλληνες πέρασαν στο Παλαμήδι. Είχαν μάθει από δύο Αρβανίτες ότι ο Τούρκος διοικητής είχε καλέσει σε σύσκεψη τους διοικητές του φρουρίου το

πρωί της 29^{ης} Νοεμβρίου 1822. Επειδή όμως αργούσαν να επιστρέψουν οι Τούρκοι στρατιώτες, πλην 100, ανησύχησαν και κατέβηκαν και αυτοί στην πόλη. Οι λίγοι Τούρκοι συγκεντρωμένοι στον προμαχώνα Μιλτιάδη, σκέφτηκαν να ανατινάξουν το Παλαμήδι.

Ευτυχώς όμως άλλαξαν γνώμη και αναζήτησαν καταφύγιο στην πόλη. Οι 50 βολές που ρίχτηκαν από το Παλαμήδι κατά του Ναυπλίου από τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη ήταν αρκετές. Η πόλη παραδόθηκε χωρίς δεύτερη κουβέντα.

Τέλος να αναφέρουμε ότι οι κηδεμόνες του Όθωνα οδήγησαν την νύχτα της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 1833 ως ύποπτο συνωμοσίας κατά της αντιβασιλείας τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη (1770-1843).

Εικ. 14: Είσοδος φυλακής του Κολοκοτρώνη

Ο Γέρος του Μοριά έμεινε στο μπουντρούμι του για 6 μήνες χωρίς να δει άνθρωπο. Καταδικάστηκε σε θάνατο και χρειάστηκε η επέμβαση του βασιλιά για να μετατραπούν οι θανατικές καταδίκες του Κολοκοτρώνη αλλά και του Ανδρέα Πλαπούτα σε ποινές φυλάκισης.

Τέλος, το νησάκι-φρούριο που βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής από την πόλη είναι έργο των Βενετών και ονομάζεται Μπούρτζι. Η λέξη είναι τουρκικό-αραβική και σημαίνει νησάκι-φρούριο, αν και παλαιότερα η ονομασία της ήταν Άγιοι Θεόδωροι.

Εικ.15: Το Μπούρτζι

Βρίσκεται περίπου 300μ. από το λιμάνι και οχυρώθηκε το 1473, ενώ έργα ενίσχυσης έγιναν στα τέλη του 17^{ου} αιώνα και στις αρχές του 18^{ου} αιώνα. Τα χρόνια εκείνα, το βράδυ η είσοδος στο λιμάνι έκλεινε με αλυσίδα από την ξηρά έως το Μπούρτζι.

Εικ.16: Πλάγια όψη Μπουρτζίου

Εικ.17: Άποψη του Μπουρτζίου από απόσταση

Το Μπούρτζι, υπήρξε σημείο άμυνας των Ελλήνων κατά την επιδρομή του Ιμπραήμ. Στις 11 Ιουνίου 1825, ο Δημήτριος Σαχιούρης διορίστηκε φρούραρχος του νησιού. Μετά την απελευθέρωση, το Μπούρτζι, έγινε κατοικία του δήμιου και τόπος εκτέλεσης των θανατοποινιτών του Παλαμηδίου, ενώ την δεκαετία του 1930 μετατράπηκε σε τουριστικό κέντρο του Οργανισμού Τουρισμού.

Τα τελευταία χρόνια, στα πλαίσια του Φεστιβάλ Ναυπλίου, το Μπούρτζι ήταν ιδανικός χώρος για μουσικές εκδηλώσεις.(<http://www.nafplio.info>)

3.2 Η υπάρχουσα κατάσταση του τουρισμού στο Ναύπλιο

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, το Ναύπλιο απέχει από την Αθήνα μόλις 147χλμ (2 ώρες περίπου) με αποτέλεσμα ο εσωτερικός τουρισμός να περιορίζεται στον «τουρισμό του Σαββατοκύριακου» και του τριημέρου.

Το γεγονός αυτό δεν οφείλεται μόνο στην γεωγραφική του θέση αλλά και στο ότι δεν υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές που θα μπορούν να υποστηρίξουν τον τουρισμό διαρκείας. Αυτό δεν ισχύει μόνο στα ξενοδοχεία της περιοχής αλλά και για τα τουριστικά θέρετρα. Το Ναύπλιο είναι μια παραθαλάσσια πόλη που δεν εκμεταλλεύεται τις φυσικές του ομορφιές αλλά ούτε και την ιστορία του.

Παρόλο που το Ναύπλιο, είναι μία από τις ομορφότερες πόλεις της Ελλάδας, οι τουρίστες δεν επισκέπτονται την πόλη πάνω από δύο (2) με τρεις (3) ημέρες. Όπως είναι γνωστό και στους κατοίκους, οι περισσότεροι tour operators του εξωτερικού δεν αναφέρουν σαν προορισμό το Ναύπλιο αλλά το Τολό, το οποίο ήταν ανέκαθεν πόλος έλξης για τους τουρίστες καθώς τα τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί πάρα πολύ ο εναλλακτικός τουρισμός εκεί, και στο Ναύπλιο πραγματοποιούνται μονοήμερες εκδρομές και ξεναγήσεις.

Στην υπάρχουσα κατάσταση, έρχεται να προστεθεί το γεγονός ότι τα τελευταία τρία (3) χρόνια ο τουρισμός έχει αναπτυχθεί πολύ στην περιοχή της Αρκαδίας και αυτό έχει ως αποτέλεσμα (τον χειμώνα κυρίως) οι τουρίστες να επιλέγουν για τις στιγμές ξεκούρασης τους, τη διαμονή τους σε μικρά παραδοσιακά χωριά παρά στη πόλη του Ναυπλίου. Υπάρχουν βέβαια και περιπτώσεις που οι τουρίστες επιλέγουν να συνδυάσουν και τους δύο (2) νομούς (Αργολίδα-Αρκαδία).

Εικ.18: Νομός Αργολίδας

Εικ.19: Νομός Αρκαδίας

Υπάρχουν όμως και θετικά πράγματα στην υπάρχουσα κατάσταση, ένα από τα οποία είναι το Φεστιβάλ Ναυπλίου που πραγματοποιείται κάθε

καλοκαίρι. Το φεστιβάλ Ναυπλίου θεσπίστηκε το 1991 και έχει σαν θέμα την κλασική μουσική. Υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση του διεθνούς φήμης Γιάννη Βακαρέλη, κάθε χρόνο μεγάλοι συνθέτες, διακεκριμένοι σολίστες της διεθνούς μουσικής σκηνής αλλά και νέοι ταλαντούχοι και ανερχόμενοι μουσικοί δίνουν το παρόν στο Ναύπλιο στρέφοντας το καλλιτεχνικό ενδιαφέρον στην πόλη.

Τέλος πρέπει να αναφερθεί η δημιουργία σκακιστικής λέσχης με πρωτοβουλία των πολιτών του Ναυπλίου, στην οποία λαμβάνουν μέρος παίκτες διαφόρων ηλικιών, συμμετέχοντας σε πρωταθλήματα σκάκι. (Αργολική ανάπτυξη, 2009)

3.3 Αλλαγές που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού στην πόλη του Ναυπλίου

Για την ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού, όπως και κάθε άλλης μορφής τουρισμού, απαραίτητη είναι η ύπαρξη των “απαραίτητων” προϋποθέσεων, δηλαδή διάφορων παραγόντων που οδηγούν τους τουρίστες να επισκεφτούν έναν προορισμό και που περιλαμβάνουν τα ειδυλλιακά τοπία, τις καθαρές παραλίες, το φυσικό περιβάλλον, κ.λ.π.

Οι απαραίτητες όμως προϋποθέσεις δεν αρκούν, αφού, ενώ υπάρχουν προορισμοί πλούσιοι σε αυτές τις προϋποθέσεις, αρκετοί από αυτούς δεν αναπτύσσονται, επειδή στερούνται δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων. (Ανδριώτης 2005)

Η ανάπτυξη του τουρισμού στην ύπαιθρο απαιτεί επενδύσεις κυρίως σε υποδομή, αφού οι περισσότερες περιοχές δεν έχουν τις απαραίτητες υποδομές για την προσέλκυση των τουριστών. Αυτές οι υποδομές τις περισσότερες φορές δεν γίνεται να πραγματοποιηθούν από τους ιδιώτες.

Συνεπώς απαραίτητο είναι να επενδύσει το κράτος σε υποδομή και να προσφέρει κίνητρα στον πληθυσμό της υπαίθρου για να επενδύσει στον εναλλακτικό τουρισμό, αυξάνοντας με αυτό τον τρόπο τη συμμετοχή του ντόπιου πληθυσμού στην ανάπτυξη. (Ανδριώτης Κ. 2008)

Έτσι λοιπόν, με την συνεισφορά του κράτους αρχικά και των ιδιωτών στη συνέχεια, μπορεί να δοθεί ένα τέλος στον σκουπιδότοπο που δημιουργείται κάθε χειμώνα στην παραλία της Καραθώνας, η οποία απέχει 4 χλμ από την πόλη του Ναυπλίου και είναι από τις μεγαλύτερες της Πελοποννήσου, όπως επίσης να κατασκευαστεί η μαρίνα και οι κτιριακές εγκαταστάσεις, στον ήδη υπάρχοντα διαθέσιμο χώρο του λιμανιού. Με την κατασκευή της μαρίνας στο λιμάνι του Ναυπλίου θα υπάρχει δυνατότητα ελλιμενισμού 210 σκαφών αναψυχής και στις κτιριακές εγκαταστάσεις θα εξυπηρετούνται δραστηριότητες όπως: Σχολή Ναυταθλητισμού, εστιατόρια,

αναψυκτήρια, Ναυτικός Όμιλος, καταστήματα ναυτιλιακών ειδών, σούπερ μάρκετ, υπαίθριο θέατρο, χώροι συνάθροισης του κοινού και τέλος σταθμός καυσίμων και χώροι στάθμευσης. Η έγκριση χωροθέτησης του τουριστικού λιμένα Ναυπλίου αναρτήθηκε στο Φ.Ε.Κ στις 29 Μαΐου 2009 (<http://alliprotasi.wordpress.com/2009/05/27/marin/>).

Εικ.20: Παραλία Καραθώνα

Εικ.21: Σκουπιδότοπος Καραθώνας

Εικ.23: Μαρίνα Ναυπλίου

Τέλος θα πρέπει να αξιοποιηθεί και να συντηρηθεί το περίφημο Μπούρτζι που βρίσκεται σε απόσταση 300μ. περίπου από το λιμάνι. Παλαιότερα φιλοξενούσε το Φεστιβάλ Ναυπλίου κάθε καλοκαίρι, αλλά μετά την μεταφορά του σε άλλο χώρο της πόλης, σταμάτησαν οι διαδικασίες διατήρησης, φροντίδας και καθαριότητας του φρουρίου, πράγμα ανεπίτρεπτο καθώς μέχρι σήμερα η συχνή επισκεψιμότητα του χώρου πραγματοποιείται με βάρκες που έχουν αφετηρία το λιμάνι. (Αργολική ανάπτυξη, 2009)

Εικ.24: Μπούρτζι

Εικ.25: Μπούρτζι (μακρινή άποψη)

Εικ.26: Μπούρτζι (εσωτερική άποψη)

Εικ.27: Μπούρτζι (πλάγια όψη)

3.4 Επιπτώσεις του Εναλλακτικού Τουρισμού

Η δριμύτητα των επιπτώσεων ποικίλει για τον απλό λόγο ότι η τουριστική ανάπτυξη που ακολουθεί ένας τουριστικός προορισμός και τα είδη των τουριστών που τον επισκέπτονται περιλαμβάνουν ποικίλους τρόπους χρήσης. Συνεπώς, κάθε μορφή τουριστικής ανάπτυξης επιφέρει μία σειρά από επιπτώσεις. Από αυτόν τον κανόνα δε θα μπορούσε να εξαιρεθεί και ο εναλλακτικός τουρισμός. Από την ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού και την προέλευση των τουριστών σε ένα προορισμό της υπαίθρου, προκύπτουν διάφορες επιπτώσεις στο χώρο και την κοινωνία. (Ανδριώτης Κ. 2008)

Αυτές οι επιπτώσεις ομαδοποιούνται σε τρεις (3) κατηγορίες: τις οικονομικές, τις περιβαλλοντικές και τις κοινωνικο-πολιτιστικές, και συνοψίζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΘΕΤΙΚΕΣ	ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	
<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία εισοδημάτων και θέσεων εργασίας • Δημιουργία διασυνδέσεων με άλλους τομείς της τοπικής οικονομίας • Αύξηση των πολλαπλασιαστών των επιδράσεων από την τουριστική κατανάλωση • Περιφερειακή ανάπτυξη • Οικονομικά οφέλη από τη βιώσιμη χρήση των προστατευόμενων περιοχών 	<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση τρεχουσών δαπανών για τη συντήρηση της υποδομής, την προώθηση, κ.λ.π. • Αστάθεια εισοδημάτων • Διαρροές εισοδήματος λόγω εισαγωγών • Εμπορευματοποίηση της άγριας πανίδας και χλωρίδας, καθώς και του πολιτισμού
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	
<ul style="list-style-type: none"> • Αυξημένα κίνητρα για την προστασία του περιβάλλοντος και την αποκατάσταση των βιοτόπων • Αναβάθμιση των βιοτόπων και των πολιτιστικών μνημείων (μέσω καλύτερης διαχείρισης και ελέγχου, πληρωμής εισιτηρίων εισόδου, κ.λ.π.) • Αύξηση και βελτίωση της υποδομής και των υπηρεσιών προς χρήση από τον ντόπιο πληθυσμό 	<ul style="list-style-type: none"> • Υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας • Γρήγοροι ρυθμοί ανάπτυξης • Αυξημένες πιέσεις στη χρήση των φυσικών πόρων από την άσκηση λιγότερο ήπιων μορφών τουρισμού
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	
<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση της συνειδητότητας των τουριστών και του ντόπιου πληθυσμού για τους κοινωνικο-πολιτιστικούς πόρους μιας περιοχής • Εμπλουτισμός της πολιτιστικής ταυτότητας 	<ul style="list-style-type: none"> • Υιοθέτηση ενός ξενόφερτου συστήματος αξιών και εκτόπιση των τοπικών πολιτισμικών στοιχείων • Απώλεια του ελέγχου των πλουτοπαραγωγικών πόρων από τους ντόπιους • Πιθανή δυσaráσκεια και ανταγωνισμός μεταξύ των ντόπιων

3.4.1 Οικονομικές επιπτώσεις:

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι από τον εναλλακτικό τουρισμό αυξάνεται η οικονομική συμβολή των τουριστών τόσο για την προστασία του περιβάλλοντος και του πολιτισμού, όσο και για την ενίσχυση της τοπικής κοινωνίας. Ταυτόχρονα μέσω του εναλλακτικού τουρισμού αυξάνονται τα έσοδα των κυβερνήσεων και τα χρήματα που εισπράττονται έχουν την δυνατότητα να διοχετευθούν στην ανάπτυξη της υπαίθρου (αστυνόμευση, πυροπροστασία, κατασκευή και βελτίωση του οδικού δικτύου και τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτισμού). Όλες αυτές οι υποδομές και οι υπηρεσίες που δημιουργούνται για την εξυπηρέτηση του εισερχόμενου τουρισμού εξυπηρετούν και τις ανάγκες του ντόπιου πληθυσμού, καλυτερεύοντας έτσι το επίπεδο διαβίωσής του.

Ωστόσο έχουν παρατηρηθεί και διάφορες αρνητικές επιπτώσεις. Σε περιοχές που οι εργαζόμενοι δεν κατοικούν μόνιμα σε αυτές, ένα μέρος των μισθών δεν παράγει οικονομική δραστηριότητα και διαρρέει έξω από την τοπική οικονομία, δεδομένου ότι οι εργαζόμενοι που προέρχονται από άλλες περιοχές επαναπατρίζουν ένα μεγάλο μέρος των εισοδημάτων τους (Ανδριώτης 2005, Andriotis and Vaughan 2004, Archer and Fletcher 1988, Boss 1995, Komilis 1994). Η μεγάλη εισροή μεταναστών στη Ελλάδα από τις Ανατολικές χώρες που έχει παρατηρηθεί μετά τη δεκαετία του '90, και οι αρνητικές επιπτώσεις αυτής της μετανάστευσης στην ελληνική οικονομία (Andriotis and Vaughan 2004, Lazaridis and Wickens 1999), συνεπάγεται ότι ένα μέρος από το εργατικό δυναμικό στις επιχειρήσεις εναλλακτικού τουρισμού θα είναι αλλοδαπό. Το πρόβλημα αυτό έχει αυξητικές τάσεις τα τελευταία χρόνια, κυρίως γιατί πολλοί κάτοικοι της υπαίθρου προτιμούν να προσλαμβάνουν αλλοδαπούς στην προσπάθειά τους να μειώσουν το εργατικό κόστος, αφού οι αλλοδαποί εργαζόμενοι συνηθίζεται να λαμβάνουν χαμηλότερους μισθούς σε σύγκριση με τον ντόπιο και δεν απαιτούν από τον εργοδότη τους να καταβάλει ασφαλιστικές εισφορές. (Ανδριώτης 2008)

3.4.2 Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Η ανησυχία για τις βλαπτικές συνέπειες της ανθρώπινης δραστηριότητας δεν αποτελεί φαινόμενο του καιρού μας, αλλά έχει έρθει στο προσκήνιο εδώ και πολλούς αιώνες.

Επειδή το φυσικό περιβάλλον αποτελεί σημαντικό μέρος του τουριστικού προϊόντος που προσφέρεται σε κάθε προορισμό, υφίσταται μια ισχυρή αλληλένδετη σχέση μεταξύ του περιβάλλοντος και του τουριστικού φαινομένου. Άρα η καταστροφή του περιβάλλοντος έχει σημαντικές επιπτώσεις στον τουρισμό και το αντίστροφο. Αυτές οι επιπτώσεις είναι πιο έντονες στον εναλλακτικό τουρισμό παρόλο που στην φιλοσοφία του έχει πρωταρχική σημασία η προστασία του περιβάλλοντος.

Όμως η ανθρώπινη δραστηριότητα δημιουργεί πολλά προβλήματα τόσο στο φυσικό όσο και στο δομημένο περιβάλλον. Οι αισθητικές αντιλήψεις δεν παίζουν κανένα ρόλο σε εκείνους που αποφασίζουν να κατασκευάσουν δρόμους, αεροδρόμια ή ξενοδοχεία που θα αλλοιώσουν το τοπίο και θα καταστρέψουν οριστικά την ομορφιά μιας περιοχής. Τοποθεσίες όπως λίμνες, δάση, ποτάμια, κ.λ.π., που έχουν πλούσια χλωρίδα και πανίδα είναι ελκυστικά τόσο για τους τουρίστες όσο και για τους τουριστικούς επιχειρηματίες, συχνά οδηγούνται σε υποβάθμιση εξαιτίας των πιέσεων που δέχονται από την τουριστική τους εκμετάλλευση.

3.4.3 Κοινωνικο-πολιτιστικές επιπτώσεις

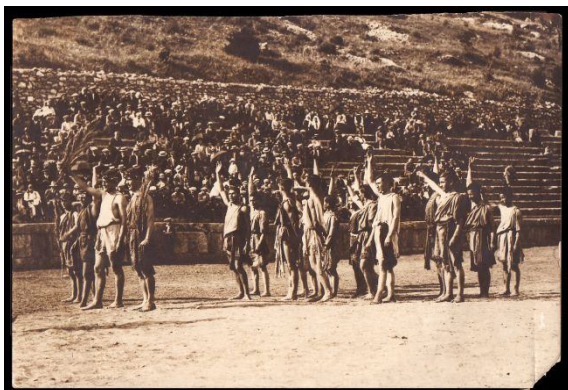
Εάν θεωρηθεί ότι ο κόσμος αποτελεί ένα δίκτυο κοινωνικών σχέσεων στα πλαίσια του οποίου πραγματοποιείται ροή εννοιών, ο παγκόσμιος τουρισμός μπορεί να θεωρηθεί ως μοναδική ευκαιρία για πολιτιστικές ανταλλαγές, φέρνοντας πιο κοντά ανθρώπους με διαφορετικές κουλτούρες και καλλιεργώντας ένα κλίμα παγκόσμιας κατανόησης (Hannerz 1990).

Ο εναλλακτικός τουρισμός βοηθάει στη δημιουργία ενός αισθήματος εθνικής ταυτότητας, αφού οι τουρίστες έρχονται σε επαφή με τα ήθη, τα έθιμα και τον τρόπο ζωής των ντόπιων, καταβάλλοντας προσπάθειες να μάθουν τη γλώσσα του προορισμού που επισκέπτονται, κινήσεις που δείχνουν τον αμοιβαίο σεβασμό μεταξύ των ντόπιων και των τουριστών. Βέβαια υπάρχουν παρεξηγήσεις και συγκρούσεις μεταξύ της τοπικής κοινωνίας και των τουριστών που οφείλονται στις διαφορετικές γλωσσικές και θρησκευτικές αξίες, αλλά και στα διαφορετικά πρότυπα συμπεριφοράς και συνηθειών (WTO 1993).

Πρέπει να σημειωθεί ότι σε πολλούς προορισμούς, η ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού ενθάρρυνε τους κατοίκους να προχωρήσουν σε αναπαλαιώσεις κτηρίων είτε για χρήση τους ως επιχειρήσεις ή για κατοίκηση, τις περισσότερες φορές σαν δεύτερη κατοικία. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις όπου ιδιοκτησίες σε παραδοσιακούς οικισμούς αγοράζονται από τουρίστες. Με αυτό τον τρόπο, από τη μία επιτυγχάνεται η αναβάθμιση του τόπου, από την άλλη όμως αλλοιώνεται η κοινωνική σύνθεση του οικισμού με τις επακόλουθες αρνητικές συνέπειες (Κοκκώσης και Τσάρτας 1999).

Μέσω του εναλλακτικού τουρισμού, διατηρούνται ή αναβιώνουν παραδοσιακά επαγγέλματα που ενδεχομένως να είχαν εκλείψει και ο εναλλακτικός τουρισμός μπορεί να συμβάλει στην αναβίωση εθίμων και παραδοσιακών εκδηλώσεων (Ανδριώτης 2008).

Φωτογραφικό υλικό

Εικ.41: Αναπαράσταση Ολυμπιακών Αγώνων της Αρχαίας Ελλάδας

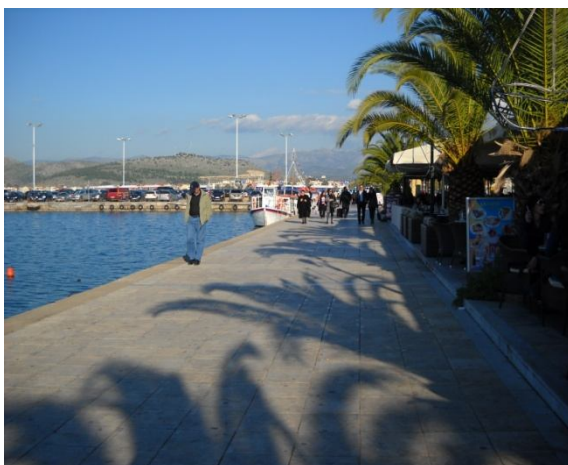
Εικ.42: Η οδός Σταδίου την δεκαετία του '50

Εικ.43: Μπούρτζι (νυχτερινή λήψη)

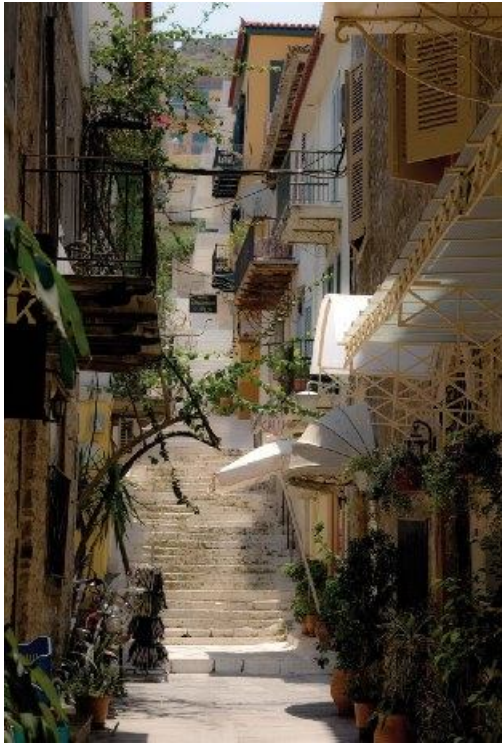
Εικ.44: Σοκάκι Παλαιού Ναυπλίου

Εικ.45: Παραλία Ναυπλίου

Εικ.46: Δρόμος φάρου Ναυπλίου

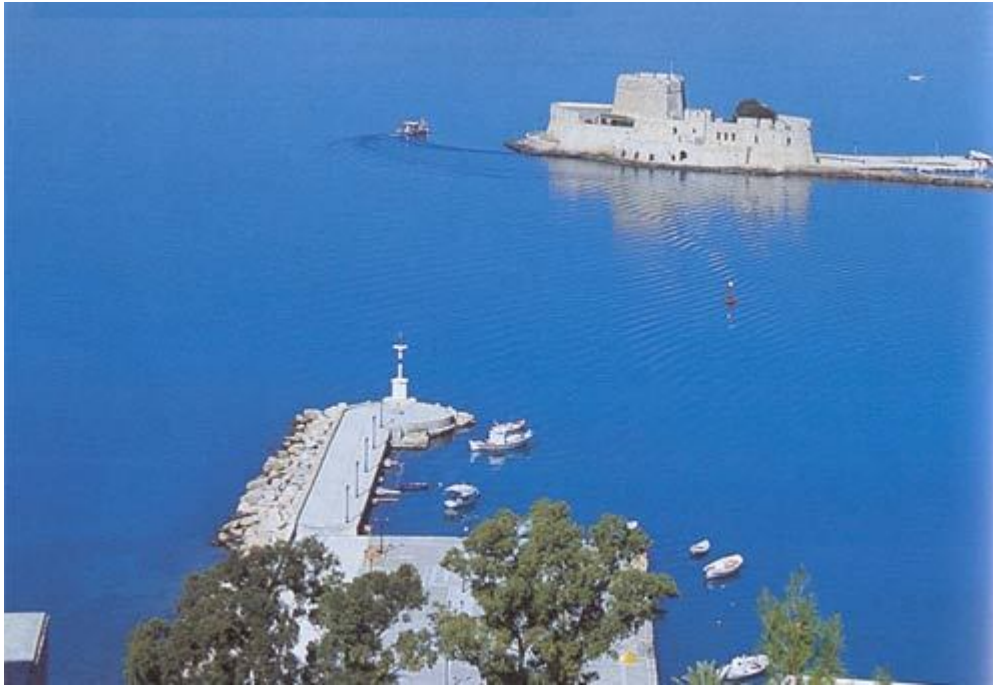
Εικ.47: Παλαιό Ναύπλιο (1)

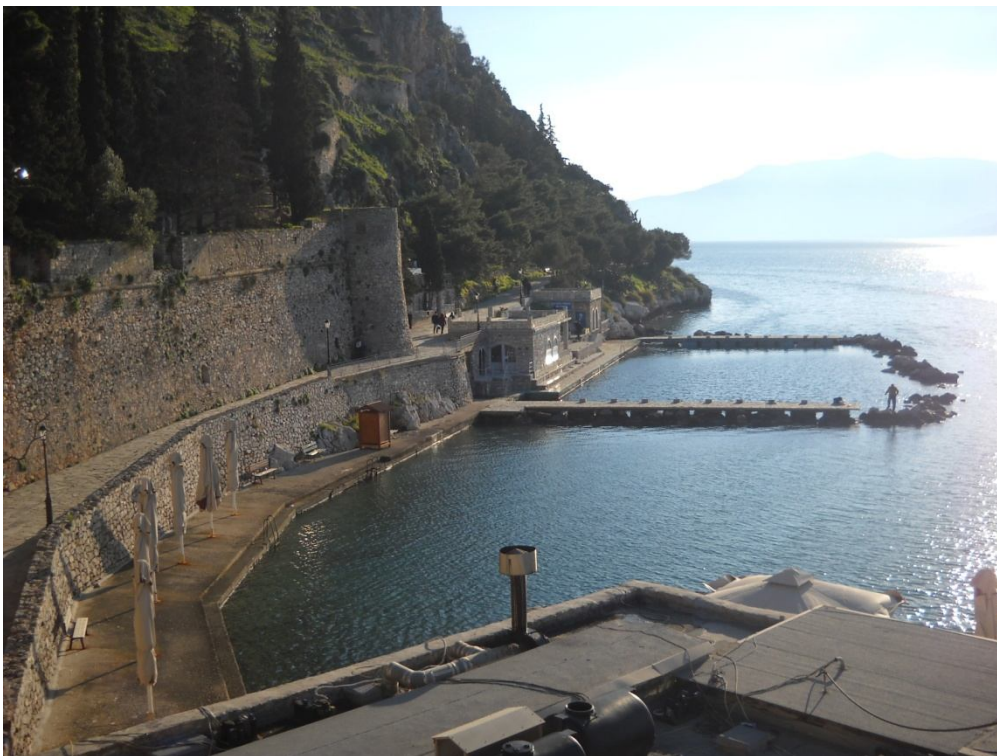
Εικ.48: Παλαιό Ναύπλιο (2)

Εικ.49: Παλαμήδι

Εικ.50: Ο φάρος του Ναυπλίου και το Μπούρτζι

Εικ.51: Ναυτικός Όμιλος-Δρόμος Αρβανιτιάς

Συμπεράσματα

Συνοψίζοντας λοιπόν, η πόλη του Ναυπλίου αποτελεί μία αξιόλογη πόλη η οποία μπορεί να προσφέρει πολλά στους επισκέπτες της, ελκύοντας όλο και περισσότερο κόσμο, αναπτύσσοντας έτσι τον τουρισμό της. Η γεωγραφική της θέση, η γραφικότητα της πόλης, η θάλασσα, το αρχαιολογικό της ενδιαφέρον, οι παραλίες της, τα όμορφα σοκάκια και μαγαζιά της αλλά και οι κοντινοί προορισμοί της αποτελούν τους βασικούς παράγοντες οι οποίοι θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού. Εάν εκμεταλλευτούν και αξιοποιηθούν όλα αυτά, το Ναύπλιο θα γίνει πόλος έλξης των τουριστών καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Βιβλιογραφία

1. Ανδριώτης Κ., Αειφορία και Εναλλακτικός Τουρισμός, Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα 2008
2. Ανδριώτης Κ., Τουριστική ανάπτυξη και Σχεδιασμός, Σταμούλης, Αθήνα, 2005
3. Adriotis K. and Vaughan, D.R., The tourism workforce and policy: Exploring the assumptions using Crete as the case study. *Current Issues in Tourism*, 7 (1), pp.66-87, 2004
4. Αργολική Ανάπτυξη, εφημερίδα Αργολίδας, τεύχος 21, Σοροβίγκας Ι., Τουριστικός Πράκτορας Ναυπλίου, 2009
5. Archer, B.H. and Fletcher, J. The tourism multiplier. *Teoros*, 7, pp.6-10, 1988
6. Boss, H. New forms of tourist behavior in the accommodation sector. In: *Real Estate Business and Tourism Development*, (pp.149-168), Vol.37, Gran Canaria: International Association of Scientific Experts in Tourism, 1995
7. Δρίτσα Μ., Καθηγήτρια Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας της Ευρώπης στη σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοχτού Πανεπιστημίου <http://www.tourismmuseum.gr>
8. Farrell, B.H., Conventional or sustainable tourism? No room for choice. *Tourism Management*, 20, pp.189-191, 1999
9. Hannerz, U., Cosmopolitans and locals in world culture. In: Featherstone, M. (ed.), *Global Culture: Nationalism, Globalisation and Modernity*, (pp.237-251), London: Sage., 1990
10. Komilis, P. Tourism and sustainable tourism development. In: Seaton, A.V. (ed). *Tourism: The State of Art*, (pp.818-825). Chichester: Wiley., 1994
11. Lazaridis, G. and Wickens, E., “Us” and the “others”. Ethnic minorities in Greece. *Annals of Tourism Research*, 26(3), pp.632-655, 1999
12. Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού
13. *Tourism : Past, present and future*, A.J. Burkart and S. Medlik, Heinemann, London 1981
14. WTO. *Sustainable Tourism Development: Guide for Local Planners*, Madrid: World Tourism Organization., 1993
15. <http://alliprotasi.wordpress.com/2009/05/27/marin>
16. <http://www.chania-info.gr>
17. <http://www.gnto.gr>, E.O.T.
18. <http://www.livepedia.gr>
19. <http://world.mongabay.com>
20. <http://www.nafplio.info>
21. <http://touristikanea.blogspot.com>

Προέλευση φωτογραφικού υλικού

<http://www.stampcircuit.com>

<http://7gym-laris.lar.sch.gr>

<http://weloveathens.wordpress.com>

<http://www.nafplio.info>

<http://www.myworld.gr>

<http://sailorartphotographs.blogspot.com>

<http://viewofnafplio.blogspot.com>

Τσίτσου Βασιλική